



FOIA BELETRISTICA.

Ese de doue ori intr'o luna, adăca în 1 si 15 dupa c. v. in formatu de o cola si jumetate. — Atātu manuscrisptele, câtu si banii de prenumeratiune sê se 'adreseze la redaptiune, localulu acestei-a : **Strat'a postei vechie nr. 1. etagiulu 1. nr. 96.**

Pretiuulu de prenumeratiune pentru provinciile austriace : **la anu 5 fl. la 1/2 de anu 2 fl. 50 cr. ;** pentru Romania si strainetate **la anu 7 fl., la 1/2 de anu 3 fl. 50 cr. v. a.** — Prenumeratiune la trei lune nu se primesce. — Manuscrisptele nepublicate sê ardu.

Anulu II. 1864.

Nr. 9.

Pest'a 1/13. Maiu.

Tote 'n lume 'su poesîa.

(Dedicata pre onoraverului Domnu N. cavaleriu de Buchental.)



D'in plapand'a mea junia
Cum am prinsu a cugetà
Cum pe-a patriei campia
Incepu a me premlà,
Am facutu esperiintia,
Cum c'alu lumii imperatu
A urditu cu iscusintia
Unu poeticu operatu.

Si-am vediutu cu bucuria
Cum-câ tote 'su poesîa.

Primulu meu sierbitiu d'in lume
Pentru cei, ce m'au nascutu
Fura gingasiile turme
Ce cu-amore le-am pascutu ;
Candu in mediu de primavéra
Pe dealu verde le 'mpanàm,
Candu d'in diori si pana 'n séra
Cu-alu meu flueru li cantàm.

Si aflàm cu bucuria
Cum câ turm'a-e poesîa.

Mai priviàm dumbrav'a juna
Plante, arborii ornatu

Prîntre cari adesu resuna
Dulcii cantori aripati ;
Mai priviàm la floricele,
Ce campiele smaltàu,
Si de-albine cardurele,
Ce cu zelu le cercetàu ;
Si eràu, de-mi credeti mie,
Cea mai mandra poesîa.

Mai priviàm apoi la vale
Câtra celu nevinovatu,
Ce 'n sudorea fetei sale
Lucrà bietulu ne 'nctatu ;
Candu asiè de demanétia
Doine jelnici intonandu,
Dedeà pluguluu sêu viétia
Brasda négra restornandu.
Si acést'a-mi pareà mie
Forte mandra poesîa.

Dar' ursit'a se decise
Mai tardiu a-mi strafurmà
Ale mele prime vise,
Si 'n altu campu a me mutà ;

Si ori câtu imblai prin lume
Ori pe unde-am ratecitu
N'am aflatu cu alte nume
Intre totu ce e urditu ;
Decâtu numai poesîa,
Dieu asiè, sê-mi crudeti mie.

M'a dusu dulcea mea maicutia
La unu locu ce scola-i spunu,
Si mi-a disu : „sê 'nveti dragutia,
Câ-ci sciinti'a-e lucru bunu !
Ea este unu tesauru mare,
Care de-lu vei castigà,
Nu vei duce dile-amare
Cu necadiu nu te-i luptà.“
Dar' maicutia-mi spuse mie
O sublima poesîa.

L' ale mamei dulci cuvinte
Lasai campii dimbitori,
Si spre-aducere aminte
Cum câ fui si eu pastoriu,
Mi-am pastratu pe langa mine
Fluerasiulu celu de socu,
Cu care pe verdi coline
Cantàm oiloru cu focu ;
Flueru-mi presenta mie
A junetiei poesîa.

Dispartitu cu suparare
De dumbravi, colnici si vâi,
Pri'ntre cari cu desfetare
Rotiàm turmele de miei,
Amu imbratisiatu indata
Templulu museloru dieescu,
Si cu anima 'nfocata
Me siliàm sê propasiescu.
Câ-ci aice-affai o mie,
Feliu de feliu de poesîa.

Mai apoi me 'ntempinase
Si-alu vietiei mele Maiu,
Ce cu totulu-mi schimbbase
Firea mea d'in cei-l-alti a(n)i ;
Copilitie rumiore
Cum in ochi le capatàm,
Me 'mbatàu de-aloru amore,
Si de carte-atunci uitàm.
Spuneti-mi acum'a mie,
Nu-i acést'a poesîa ?

Déca unde-va vr' odata
Pest'o hora nimeriàm,

Nu-mi pasà de lumea tota,
Ci la dens'a me 'nsotiàm ;
Si petrunsu de fericire
Cantàm dineloru de doru,
Ce c'o gingasia dimbire
Me faceàu sê le adoru.
Si acést'a armonia
Nu fù ore poesîa ?

Mai tardiu d'in intemplare
O cercare-am fostu facutu,
Dulcii mele patriore
Prin ce-va ca sê-i ajutu,
Si asiè 'n diplomatie
Vrui a me amestecà,
Si-am fostu datu d'o poesîa,
Care n'o voiu mai uità.
Dar' si-acést'a-mi credeti mie,
Câ fù numai poesîa.

Si cu tote-aceste dise
Unu cursu mare-am absolvatu,
Câte cârti mi-au statu deschise
Tote ti le-am stracuratu ;
Si credeàm acum câ pote
Destulu fi-voiu de 'nvetiatu,
Ca sê traiescu mai departe
De necasuri liberatu.
Dieu credeàm câ-mi este mie
Pre destula poesîa.

Câ-ci paisprece ani de dile
Au trecutu de candu citescu,
Petrecandu mereu la file
Cu scopu sê me pricopescu ;
Limbele ce sunt mai grele
Tote mi le-am insusitu,
Cugetandu câ pote ele
Me voru face fericitu ;
Dar' o voce mi-dise mie
N'ai destula poesîa !

Atunci mai facui cercare
Si cu haine lungi sê vediu,
Pote voiu avè scapare
Ca sê me mai usiurediu ;
Dar' in locu de usiurintia
Mi-facui necadiu mai multu,
Si in multa suferintia
Ne voindu am fostu cadiutu ;
Fi'nd câ nu-mi e data mie
O astu-feliu de poesîa.

Lasandu lungile vestminte
 Pentru cei ce le dorescu,
 Salutai cu doru ferbinte
 Libertatea ce-o iubescu ;
 Si o prospeta carare
 Mi-am croitu spre venitoriu,
 Ca sê trecu campi'a mare
 Prîntre-ai museloru fetiori.

Câ-ci mai multu-mi place mie
 O astu-feliu de poesfa.

Poesfa e pamentulu
 Plante, arbori, vietâti,
 Poesfa-e firmamentulu,
 Sore, stele si planeti.
 Lumea tota-e poesfa
 Éra omenii-su poeti
 Denumiti pe vecinicie
 De ai firii cantareti ;
 Si de aceea-mi place mie
 Si traiescu in poesfa.

V. Bumbacu.

Anime generose romane.

— Novela originala. —

Suntemu in tempulu acel'a, candu Moldov'a
 aveà pe tronulu sêu pre Stefanu celu mare.

Unu tempu, candu romanulu traià in gloria,
 candu romanii bravi moriàu cu barbatia pentru
 tiér'a loru strabuna, carea a fostu espusa la atate
 invasiuni nefericite, carea nu se poteà folosì de
 binecuventârile pazei, carea debuià sê fia totu
 cu armele in mana pentru a se aperà de dusima-
 nii barbari, carii nencetatu se nisuiay a o supune
 puterei loru !

Ce tempu gloriosu, ce tempu de fala !

Atunci romanii eràu curagiosi micu cu mare ;
 atunci boieriulu se luptà pentru pàtri'a sa ca si
 tieranulu ; atunci nu se retrageà nici unulu dela
 saerificiuri pentru pàtria, pentru mam'a acêsta
 comuna.

La o singura voce chiamatoria a pàtriei aler-
 gàu cu cea mai mare voia curagiosii si bravii
 romani ; — alergàu, câ-ci aveàu esemplu viu in
 principele loru, care se luptà contr'a inimiciloru
 alature cu ei, — care nu-si crutià sangele sêu si
 viéti'a sa, candu cereà pàtri'a sê faca sacrificiu.

Romanele brave numai juniloru acelor'a li
 dedeàu anim'a, carii eràu bravi. Unu molatîcu
 erà despretiuitu, unu fricosu nu aveà nici o valoare
 inaintea loru.

O tempu de aurù ! Barbatii si femeile eràu
 intru asemene interesati de binele pàtriei ; — bar-
 batulu, carele nu se luptà cu barbatia, devenià
 uritu inaintea sociei sale romane. Mamele si-afflàu
 fal'a in fii curagiosi si bravi, in fice cu anima ar-
 dietoria pentru binele pàtriei si alu natiunei.

Tiér'a erà romanésca si locuitorii ei romani,
 stranepoti adevverati a gloriosiloru romani vechi,
 carii au fostu reprezentantii invingerei.

E véra !

Sorele dejà a apusu. Urm'a lui cea auria de
 abiè se mai potè vedè pe fruntea nuoriloru de la
 apusu ; aerulu e blandu si dulce. Obosél'a a dî-
 sparatu. Tota natur'a e voiosa. Zefirulu usioru
 face cu aripele sale o misicare mole in aeru, — elu
 légana florile recorite si revenite prin influen-
 ti'a binefacatoria à rouei, carea ca nesce lacrimi ca-
 diute d'in inaltime, lugesce. Parfumulu floriloru
 imple totu aerulu. Vijeietur'a frundiiloru depre
 arbori face unu murmuru tainicu si linu

Pe azurulu ceriului lugescu miliardele stele-
 loru, ca nesce lumina in veci netrecatorie. Ca pa-
 storiulu printre turme, asiè vighiéza lun'a cu fa-
 ti'a purure galfeda, candu si candu acoperindu-se
 cu velu de nuori, ce plutàu linu prin inaltime ;
 inse numai decâtu aretandu-si éra fati'a sa cea
 atâtu de placuta fiintieloru amoroase, cari mai cu
 sèma inaintea ei se incredîntiéza despre amorea
 reciproca.

O catoru scene amoroase a fostu marturia lu-
 n'a, regin'a acêsta blanda a ceriului de nopte !

Suntemu intr' unu satu moldovenescu cu
 numele Margin'a. Unu satu asediatu la petiorulu
 unui munte, care cu verfulu sêu celu plesiu, dâ
 frunte cu nuorii, si a carui stance gigantice forma
 unu-ce infioratoriu, unu-ce impunetoriu ; — abiè
 este pe elu ce-va semnu de viéti'a ; — printre cre-
 paturele stanceloru vedi câte o planta, câte unu
 arborelu, carele nu pote cresce mare si tare d'in
 lips'a sucului nutritoriu.

Cu atât'a mai vesela este valea, in carea este
 asediatu satulu acestu-a arborii cei verdi, —

iérb'a cea invelita cu flori, carea cuprinde surfa-
ti'a valei ca unu tapetu, — sunt totu atâti faptori
a sentiuriloru blande si voiose.

Riulu argintiu, ce curge prin valea ast'a for-
mosa si plina de viétia, cu murmurulu sêu celu
linu, dâ o fatia romantica locului acrestui-a.

Unu tonu femeiescu, subtilu si dragalasiu
se aude insocitu de unulu barbatescu. Cantulu
suna despre amorea de pâtria.

Sê vedemu dara, cine canta?

Intr' o gradîna plina de flori mandre, miro-
setorie, la tiermurea riului, ce curge tocmai prin
gradin'a acést'a, intr' unu locu tufosu, siedu te-
nerii cantatori, o fetiora si unu fetioru. Doue fin-
tie dragalasiu, doue fintie amorose!

Jun'a cu numele Maria; éra junele Petru.

Mariuti'a e o flore gingasia, incantatoria. Ta-
li'a ei este ce-va modelu; — ochii ei cei negrii ca
noptea intunecosa, lucescu in foculu amarei; fati'a
ei o ingana crinii si rosele; fruntea ei cea maies-
tosa insufla respectu. Pêrulu ei celu negru ca ar-
borele de ebenu, 'lu légana zefirulu pe langa
umerii ei cei de lebeda; — cu unu cuventu: ea e
unu idealu intrupatu alu formsetiei femeiesci.

Inse nice tenerulu Petru nu e nedemnu de
ea. Tali'a lui cea frumoasa, nasulu lui celu de vul-
+uru, fruntea majestatoa, ochii cei fulgeratori, ilu
dau de unu june câtu mai formos. Pêrulu lui
celu negru si unduosu; bate umerii lui cei bravi.
O fatia cu trasure nobile 'lu caracteriséza.

Versulu incéta, si tenerii nostri privescu
unulu câtra altulu cu ochii plini de doru. Nici
unulu nu graiesce, se vedu a fi preocupati amen-
duoi de nesce cugete placute, ce nu si-le potu
esprime; — tacerea inse o intrerumpe tenerulu
adresandu-se câtra amant'a sa:

— Mai canta odata dulcea mea Mari'a, —
mai canta versulu acest'a imbarbatoriu; versulu
acest'a, ce provoca pre barbati la lupta pentru
aperarea pâtriei, — versulu, care sternesce in mine
amorea de pâtria intru o catetate mai mare! —
Ce curagiu mi-dâ versulu acest'a, ce suna atâtu
de gratiosu pe budiele tale de coralu! — In re-
sbelu, candu me luptu, candu mi-versu sangele
pentru mandr'a nostra tiéra, déca l'asi audi
cantatu de tîne; atunci sê fiu ranitu, sê fiu mortu
de diumetate: m'asi scolà si m'asi mai lupta!

— O, iubite Petre, tu me laudi pre tare; me
laudi intr' unu modu, ce nu-lu meritu! Noi amu
cantatu amendoi, meritulu este alu nostru, éra nu
alu meu; câ-ci candu audu tonulu teu sonor, ce
suna cu atâta focu, cu atâta profunditate a

unui sentiementu patriotfciu: mie singura mi-aru
placè sê fiu barbatu, sê-mi potu dà totu ce am
pentru pâtri'a nostra sermana. Dar' vedi, noi sun-
temu slabe, noi nu potemu inverti sabi'a, noi nu-
mai atâta potemu face, sê ne rogamu lui Domne-
diu pentru tiéra, pentru parintii si pentru fratii
nostri; si inca si pentru iubiti nostri.

— Te insieli iubita! — response Petru, voi
sunteti totulu, ce e formos, ce e nobilu si pla-
cutu. Voi sunteti tocma asiè de brave ca si bar-
batii, — ma de multe ori, voi cu cuvintele vostre
dulci, caroru nu pote contrastà vr'o fiintia ome-
néasca, ce sentiesce — dati curagiu celoru, ce l'au
perdutu... Éta Domn'a betrana, mam'a princi-
pelui nostru, roman'a cea brava, nu fece ea sîn-
gura pre fiulu sêu ranitu si gonitu de turci, sê
prinda arm'a-i éra in mana, ca sê-li smulga vip-
tori'a d'in mana? Nu se ascrie invingerea acésta
mai noua animei ei celei brave si romane? —
Apoi tu iubita, de câte-ori vorbiâi cu mine despre
pâtria, de câte-ori mi-aduceâi a minte de pri-
curitâtile, ce o impresora? Tote aceste sunt
dovedile cele mai nerestornabile, câ voi sunteti o
fontana nesecatoria alu totu, ce e formos, nobilu
si placutu! Tu esci romana si eu inca sum romanu!

— Pre formos — response Mariuti'a ro-
sindu, tu scii vorbi asiè de placutu; mi-amintesci
cu atâta infocare numele acestu santu: pâtria. —
Tu sînguru m'ai facutu sê fiu romana; — sê fimu
dara romani, sê punemu totu pe altariulu santa
alu pâtriei si alu natiunei!

Intravorbirea incetâ, si junii nostri, plini de
entusîasmu in rapirea lor, incepura a cantà unu
cântecu de resbulu cu foculu, ce in veci va carac-
terisà pre romanii cei adeverati. Natur'a intréga
pareà uimita de resunetulu acestu formos; câ-ci
nemic'a nu conturbà liniscea, ce in alte mominte
ni-este atâtu de neplacuta, acum inse atâtu de
neplacuta, acum inse atâtu de maiestosa.

Unu sarutatu de despartire; si junii pornira
câtra casa plini de sentiementele cele mai ferici-
torie....

* * *

Cine sunt tenerii acesti-a?...

Doue surcele pline de sperantia a lor, doue
familie vestite pe tempulu acest'a.

Betranulu Vuescu, tatalu lui Petru, éra unu
modelu alu unui parinte bunu; ingrigirea despre
uniculu sêu fiu i-erà mai alesu inantea ochiloru.
Brietele lui cele pana acum vertose si crancene
in invertirea sabiei veninate, acum sunt slabe, nu

potu impartii lovituri de morte printre sirele armatei dusimane. Unic'a mangaiare i-este fiul sêu, carele pana acum deveni renumitu prin virtutea sa ostasiesca. — Noroculu si barbatia fiului sêu sunt mangaiarea vietiei lui.

Petru este fiulu celu mai ascultatoriu. Nu face nimica, fara de a cere invoiel'a parintelui sêu incaruntitu; — precâtu e de curagiosu, fatia cu neamicii, pe atât'a e de umilitu inantea tatalui sêu, care i-este singur'a sprigiona si conducatoriu; câ-ci mam'a lui nu e mai multu intre cei vii; elu nu are mama, carea sê se bucure si sê fia faloasa câ are unu fiu asiè de bunu, asiè de renumitu prin calitâtile, ce caracteriséza pre unu barbatu adeveratu; — ea a moritu tocmai, candu pasi iubituln ei fiu in etatea in floritoria a junetiei.

Mosi'a loru ce constà d'in mai multe sate, li-este destula pentru d' a potè trai comotu, fâra a scî de lipse.

Mari'a e unu angeru binefacatoriu si spriginitoriu a tienutului loru; nici unu sermanu, nici unu delasatu sêu lipsîtu nici unu omu asiè dicandu nu se afla in tienutul acest'a, carele sê nu fia sentitu bunetatea, ce caracteriséza pre jun'a nostra. Ea e mama sa tota. Tote calitâtile, ce se receru intr' o femeie, ca sê fia intru adeveru acea, spre ce le-a creatu Domnedieulu lûmei, sunt concentrate in ea. — Mam'a ei cu numele An'a e unu tîpu alu unei matrone demne de tota iubirea si stim'a. Dela mortea sociului sêu ce a cadiutu in batal'a contr'a dusimaniloru tiei, si-a pusu cea mai mare si cea mai placuta dorintia: de a cresce pre unic'a sa fiica intru fric'a lui Domnedieu, intru iubirea de a propelui si intru iubirea a totu ce e santu, nobilu si frumosu. — D'in modest'a loru avutia, ce costa d'in o parte a tienutului d'in satulu Margin'a, poteà sê se sustiena pre sine si pre fiic'a sa, fâra de a duce ce-va lipsa. Ma ea erà totu-déun'a o mama a seraciloru si a orfaniloru.

Este ce-va mirare dara, déca nesce omeni ca acesti'a au nesce fii asiè buni, asiè eminenti?...

Tenerii nostri au traitu d'in copilaria loru unulu pe langa altulu, câ-ci pre capii familieloru acestoru i legà la-o-l-alta o legatura strinsa a amicitiei.

La-o-l-alta culegèau flori, la-o-l-alta si-petreceàu dilele loru cele aurie, carii nu aveàu pentru ei nimicu intristatoriu sêu ce-va neplacutu. Sîmplicitatea, armonia in carea au crescutu i-au legatu d'in ce in ce mai strinsu pre unulu de altulu. Ei s'au iubit inca d'in crud'a loru copilaria. Parintii vedindu inclinatiunea juniloru, nu

intardiara a-si dà invoiel'a loru la o casatoria, ce cugetàu câ debe sê fia fericita! — Asiè i-vedemu pre ei acum incredintiati!

* * *

Stelele disparu un'a dupa alt'a; lun'a d'in ce in ce devine mai alba. Pe azurulu cerului nu vedi miliardele de lampe; ele se stingu. Aurora apare cu suit'a sa de rose, inaurindu totu in giurulu ei; — ea insocita de zefirii usiori, ce dau de scire cu atât'a blandetia: resarirea sorelui, a poternicului imperatu alu dilei.

Verfurile muntiloru, d'in a caroru codrii aburii ce se suia la ceriu, paru câ tamaiéza pre ospele acestu poternicu — devinu d'in ce in ce mai luminoase. In urma sorele, ca o mare de focu, apare pe orisonu plinu de majestate, salutandu tota natur'a cu fatia sa de purpura. Tacerea naturei se straforma intr'o alarma pré placuta; frundiele verdi a le arburiloru vijeiescu tainicu si linu. Florile mandre si-deschidu sîmulu loru de parfumu innaintea radielor blandé a sorelui, primindu sarutari, ce sventa lacrimel noptei, ce cadiura pe ele.

Alaud'a (ciocarli'a) incepe hor'a sa de demanetia. Inaltandu-se la ceriu, pare ca voiesce sê-si depuna omagiulu la petiorele imperatului celu mai poternicu, care n'are inceputu, nici finitu, care cu o vorba a creatu lumea si cu o clipela-i pote casiunea perirea. Dupa ea incepu tote pàserile a-si cantà pies'a loru, formandu unu coru sboratoriu; si ceriulu inaltu resuna de music'a acést'a universale.

Tota natur'a e voiosa si totu ce esiste, e fericitu!

In gradin'a sa frumoasa se preambila florea floriloru, desfetandu-se in frumseti'a domnedieésca a naturei; cu pèrulu ei celu negru ca ebenulu, se joca blandu zefirulu, rosele si crinii se ingana pe fati'a ei. — Riurelulu cu murmurulu sêu celu linu, pare ca si-amesteca si elu omagiulu in celu universalu, pare câ si elu tramite la ceriu multiamit'a sa.

Mari'a stete in locu si, privindu cu ochii lacrimati câtra ceriu, si-indrépta tonulu de cherubimu câtra Dieulu poternicu.

Unu angeru numai asiè pote sê fia desemnatu!

Pareà rapita cu totulu de pe pamentu, acolo in tiér'a nemorirei.

„Domne cel'a ce esci potere si marire, ce cu parintesc'a-ti ingrigire faci totulu fericitu, asculta rogamentulu sierbei tale umilite! Dâ sanetate mamei mele. Ajuta lui Petru sê pota servi pàtriei

sale, sê me pota ferici pre mine. Fa sê traiésca principele, si nu lasà tiér'a in periculu. — Domne, dâ sê potu iubi pre toti omenii d'in lume, ca pre unu de aproape alu meu!“

(Va urmà finea.)

Maic'a santa*) séu Numeratur'a mare.

(Legenda populara.)

I.

Ualu noale ceriu
Nuorii toti-mi peru,
Si p'alu noale pamentu
E-o beserica d' argintu
Cu noa usi si noa altare
Cu altaru de margaritare
Si cu noa zebreliore
Si-su intorse câtra sore.

Si in zebreu'a mai mare
Siede sant'a Mari'a cea mare,
Si in zebreu'a mai mica
Siede sant'a Mari'a cea mica
La mesutiele de céra
Intr'o di dulce de véra.

*Maic'a santa carte-apuca
Carte alba 'n man'a drépta
Carte santa 'n man'a stenga
Si-a cetîtu si-a adeveritu
Câti fii in lume-au venitu
Câti fii de taica, de maica,
Ca si p' alu ei sé-lu petréca,
Cu cetirea, adeverirea
Cu santirea si marirea. —
A cetîtu si-a adeveritu
Si d'alu ei n'a nimeritu
De alu ei, de santulu Domnu
De finulu lui Santulu Jonu
De Domnulu ceruriloru,
Si d'alu nostru tuturoru.
Si ea multu se necaji,
Câ nu-lu scie und' ar fi,
Nu scie, 'n ce tîpu va fi! ?*)
Se luase maic'a santa
Câ de grije se frementa —
Pre unu munte ascutitu

Ca o sîncea de cutitu
Cu pêru galbenu, despletîndu
Cu ochi negri, lacremandu. —
Unde lacreme cadeàu
Mere d' auru se faceàu,
Merele 'n sinu le stringeàu
La beserici le duceàu
Pome mandre le faceàu.
Dara maic'a s'a 'ntelnitu
Pe unu drumu nesindîlitu
Cu o rosca broasca
Grosca ca o flosica :
„Buna diu'a! rosca broasca!
— Sanetosa Maica Santa!
Ce te canti, ce te doiesci
Si asiè te jeluiesci?“
Dar' cum eu nu m'oiu doì,
Si cantà, si necaji
Câ am sieditutu in di de véra
La mesuti'a cea de céra,
Am luatutu o carte alba
Carte alba 'n man'a drépta...*)
„Rosca broasca, i graià :
Maica! nu te mai cantà,
Dupa fiu pan' vei trai; —
Si eu avui vr'o noa fii;
Se pùsera 'n drumu de caru,
Dar' vai deci, vai si amaru;
Câ o rota forforata
I-a calcatu pre toti d' odata
Unulu numai mi-a remasu
Carele-a fostu mai vitésu,
Tom'a Tominocu
Calca 'n busuiocu!“

Si vru Mari'a a-lu vedè
Câ-ci d'ai crede nu-i pareà, —
Éra brosc'a l'a strigatu
Si d'in graiu i-a cuventatu :

*) Acésta poesia populara este premiata. Culésa in doue esemplare de la Dlu Szilási archivariulu eppescu in Gherl'a. si Dlu Juon Mircu fetioru de negutiatoriu in Lipov'a.

) Vedi I pana *

Tom'a Tominoce
Calca 'n busuioce
Vin' la mam'a 'ncece!"

Si a venitu unu broscoiu
Mai urâtu ca unu strigoiu
Cu nisce pitiore
Ca si rescitore,
Si cu manurele
Ca si fusurele
Si cu fôti'a 'n turtitura
Schimosita spariatura,
Dar' marimea ochiloru
In form'a talgeriloru!

Maic'a Santa-atunci s'a risu,
Si cu blastemu câ i-a disu;
„Rosca, broșca d'ai mori,
Si nu te-ai mai inputi, —
Unde tu vei fi, ap'a s'a 'ndulci
Unde nu vei fi, ap'a s'a-amari!"

II.

Maic'a santa atunci s'a dusu
Totu pe munte mai in susu
Totu pe munte ascutitu
Ca o sîncea de cutitu
Si ea Domne! s'a 'ntalnitu,
C' unu maestru bunu de lemnu,
Si se stee, i-a datu semnu.
„Buna diu'a, maestru de lemnu!
— Sanatosu sum maica santa!
P' urma maestru-i cuventa:
„Ce mai plangi si te doiesci
Si asiè te necajesci?"
Dar' cum eu nu m'oiu doi
Si cantà si necaji?
Cam siediutu in di de véra
La mesuti'a cea de céra
Am luat u o carte alba
Carte alba 'n man'a drépta...*)
Spune-mi, tu n'ai auditu
De futiulu meu iubit u?
Maestru de lemnu a graitu:
L'amu vediutu si-am auditu
C'a cadiutu pe mani straine
La ochi si animi pagane
La telharii cei mai rei
La zavozii de evrei —

) Vedi I pana *

Si e restignitu p' unu bradu
Langa port'a lui Pilatu. —
Crucea insumi i-am facut'o
Si pe séma-i am vindut'o
Candu strigà s'o facu mai mica
O faceàm mai marisica!
Si vai in palmi
Si vai in talpi
** Cuie de feru bateàu
Prin osu, carne strabateàu, —
Câtra cruce ilu stringeàu
Sangele pe josu curgeàu
Viti'a viei se faceà
Struguru dulce se coceà
Multi crestini la elu mergeàu
Si in vase ilu stringeàu, —
La beserica-lu duceàu
Nume „P a o s u“ ii puneàu!

Cu breu aspru l' incingeau
Maciesiulu ilu stringeàu,
Peliti'a lui josu cadeà
Pre pamentu se prepadîa,
Viti'a panii se faceà
Graulu galbenu se coceà
Multi crestini la elu mergeàu
Si in saci ei ilu stringeàu
La beserica-lu duceàu
Si „pre s c u r a“ o numiàu
Cu cununa 'lu cununàu
Marecinulu in spinà
Sudorile i-se scurgeàu
Pe pamentu se prepadîau,
Viti'a florii se faceà,
Trandafrulu se coceà
La Rusalimu ilu duceàu
Prin beserici ilu portàu
Nume „m i r u s a n t u“ ii puneàu
Crestinii caletoriàu
Si cu bani-lu cumperàu.

Maic'a santa-atunci a plansu
Si cu blastemu câ i-a disu:
Maestre de lemnu, n'ai facutu
Dupa cum fiulu meu a vrutu
Sê-i faci crucea câtu mai mica
Ci-o facusi mai marisica,
Sê cioplescii d'in ani in ani
Si sê n'ai tu nici candu bani.

(Va urmâ.)

Selbateculu codrului.

Dupa C. Vadnay.

Omeniloru lunei politice, ostasiesci si pecuniarie inca li-potemu concede, deca iubescu poporele potînte ale evului de acum'a, inse poetului nici candu! A iubi poporele aceste-a! Cari sunt de totu ocupate cu sine, privescu in specululu tempului numai marimea loru propria, si corupte de egoismu, orbite de splendorea norocului, nici câ li-trece prin minte, câ dora mai sunt si de acele-a popore cari numai in ascunsu potu sê suspine dupa acea fericire, ce gusta densii cu superbia si cu ingamfare. Celu putinu anim'a mea numai pe acele-a popore suferitorie pote sê le iubésca, cari retrase intre munti, vietuiescu uitate, medîtea numai asupr'a trecutului loru, si istori'a loru cea mai noua întréga, celu multu e descrisa numai in acele-a câte-va cantece triste, cari le intona cu gele in singuretâtile loru. Si fia-care cantecu de aceste-a este o poesîa întréga! Câ-ci din'a acést'a buna, ce nu iubesc tumultulu neîntreprindietoriloru, si stralucirea cea rece a egoistiloru falnici, se pogora la densii, si-i consoléza in singuretatea loru, inprumutandu tanguirei loru musc'a sa cerésca.

Domni'a vostra cu totii cunosceți cantecele romaneschi!

Le-ati auditu adese, candu bin'a inotâ in lumina de gazu, si candu in ordulu pistritiu alu logeloru si alu scauneloru surideâu dame, cari de cari mai frumose, panace n'a alungatu de pe fétia vocea ceterei, a violoncellei, sêu a tîlincei doiose deodata ori ce dimbetu si vivacitate. Si Domni'a vostra cu totii erâti petrunci de dorerea cea adunca a cantecloru acestoru gelnice si monotone a acelor'a, cari se paru a nu mai nutri sperantia, si a nici nu mai asceptâ vr'o mangaiare pe lume! Desi cantecele aceste gelnice in aerulu celu strainu si luminatu de gaza erâu esecutate numai franturative, defectuosu si cu tèmere, si pe de o suta de ori mai maestatecu si mai patrundietoriu sunâ pe acolo, de unde sunt create, âdeca sub ceriulu liberu, intre sêlbe (paduri) resunatorie, intre munti cu gârle, si intre vâli cu umbre perpetue.

In marginea unei vâli cu umbra perpetua ca acést'a, jace S...tea, unu satu alu Transilvaniei superioare.

Si pusetiunea acestui-a e selbateco-romanteca. Casele-i sunt edificate tote d'in bradu branu, si pre multe d'intre ele, le scutescu de ploia stânci negre, crescute piedisiu d'in muntele tiepisiu, amenintiandu-le cu derimare... Si colibele aceste-a cu priviri intunecose, tote sunt locuite de Romani de acei-a, cari sunt cu multu mai vivaci, si mai intiepti, decâtu locuitorii lenesi si superstitiosi d'in alte provincii, intre cari adese potemu vedè imagini de vietia poporala atragatoria, intocm'a precum sunt cele-a, cari le-a depinsu Vatteau pe umbrellele regineloru.

In ante de aceste-a cu vr'o câti-va ani, petrecui câte-va dile in satulu acest'a, bucurandu-me de ospitalitatea notariului comunalu, carele erâ unu campénu forte de tréba, inse confusu binisoru, si carele si-amarise dilele cu aceea, câ urîa poporulu acest'a cu prejudetiu, intre care l'aruncase sortea. Erâu mai multi ani, decandu se aflase intre Romani, inse numai unu diumetate de anu trecuse, decandu a venitu in comun'a acést'a, si erâ in acelu cre-

diementu falsu, câ peccatosii d'in infernu nu au o stare mai de compatimitu, decâtu acei-a pe cari i-a impinsu destinulu intre poporulu acestu remasu in cultura. Elu âdeca: cunosceâ numai culpele si retacirile cele-a mari a le acestui poporu, si nici câ considerâ suferintiele lui seculari, d'in cari au purcesu culpele aceste-a, si cari in adeveru l'au si rapitu spre retaciri mari si nenorocose. Consîderâ âdeca de pecatu aceea, ce in sine e numai o sîmpla nenorocire, si in locu d'a-i invetiâ sermanii, si d'a-i desceptâ încâtu-va, urêndu-i, a despretiuitu ras'a loru întréga. In genere, principalulu meu i-a trebuitu candu-va sê invetie multu, ca sê póta vorbi despre tote, inse nu destulu spre aceea, ca sê pota judecâ omenii si evenimintele cu o minte sanetosa.

Ce e dreptu ne si dîsputâmu adese, siedindu pe coridorulu casei, sér'a, de câte-ori apuneâ sorele, si se confundâ satulu d'in ce in ce in obscuritate mai intunecosa pe candu noi ne dîsputâmu. Principalulu meu scotea d'in pip'a sa d'in candu in candu nuori grosi de fum. Ca se acopere si acei-a — precum diceâ elu — acesti munti cu bradi, ca de aceea sê pota cugetâ mai liberu la siesurile cele de departe, pe cari zuzuescu spice de auru, pascu turme si stave pe campiele loru invisibile, si in giurulu turnuriloru subtiri si inalte, pe tiermii apelor cu sâlci, locuiesce poporu ospitalu si cu anima buna.

Si apoi mie mi-trebuie sê vegetediu aici in satulu acest'a! — eschiamâ elu adese — de unde unu viforasiu asiè-i pote spalâ pe omeni de usioru, ca o bute de apa pe catielulu pamentului. Lasâ sê-i motioieze câ nici asiè nu-su demni de altace. — Nu te sentiesci dt'a aci asiè, ca intr'o inchisore mare? Eu me sentiescu cu totulu asiè. Adese credu, câ sum captîvu, si abiè mai potu suferi si aerulu in vertegiulu acestu de munte, dieu, mai me înecu. Privesce la muntii acesti-a, si-mi spune câ ce frumsetia este pe densii? Numai poetii si pictorii smintîti potu sê-i afle de interesanti, in antea caror'a numai acéca e frumosu, ce e extraordinariu, va sê dica rapitoriu, si ce e extremu. Êr' ee desémna densii de edenu cu colori asiè de frumosi, in realitate adese e unu iadu întregu. Ei âdeca numai seducu lumea!

Acî tacù, inse curendu incepu éراسي, sentiu, câ mai multu de unu anu nu voiu potè suferi pe selbatecii acesti-a, si me voiu duce ér' intre omeni!...

Dora dt'a nu tieni poporulu acestu sermanu nici de omeni?

Dar' cum sê-lu tienu — dise cu indîgnatiune — candu n'are nici sentiu, nici intielegere!

Culp'a, Dnulu meu! e a aelor'a, cari nu l'au educatu i-replicaiu eu — câ-ci mintea, ca diamantulu, poftesce poleire si tocire... De altu-mintrea pre dt'a, precum vediu, pre departe te rapesce stangaci'a parere ce o ai. Câ-ci vedi dta câ: poporulu acest'a, desî nu posiede intielegintia destula, ca sê se pota esprîme bine si cu cuvinte frumose, totusi elu scie dà sentiuriloru sale, totudéuna prin cantecele sale, sunete petrundietorie, ce revibra pe tote cordele animei.

Eh! tote-su bornaiture monotone, mornaitorie si uritiose!

Er' eu voiu a-lu capacita, ce inse deveni a fire de prisosu; pentruca in momentul acest'a suna o flueritia intre muntii indepartati, asiè de frumosu, si cu atât'a semtiune, ca si cum ar fi suflatu in ea cine-va cu anim'a, er' nu cu rostulu.

Si dupace de câte-va zile mai tota sér'a audii acestu sunetu de flueru, disei câtra notariulu meu: câ asiè de fantasticu suna, câtu deschidiendu-mi feréstr'a, adese me desfetediu intr' ensulu si pana la mediulu noptii....

Nu scii dta, cine e acel'a?

Selbateculu padurei!

Ce feliu de selbatecu a padurei?

De ia, unu fluatoriu nefericitu...

D'in contra, unu artistu pote, ce cu fluer'a sa si-ar' aflâ norocu si in salone.

No Petru! dara, unu pastoriu de capre, despre care in satu vorbescu toti, cu care inse nici unulu n'a graitu. — Sunt si hori despre elu, cari dtale sciu câ ti-ar' placè, inse mie nici decâtu. Elu e ca o pâsere fricosa; câ-ci de pe cuventu l' cunoscemu cu totii, inse nici unii nu-lu vedemu; câ-ci tota viét'a si-o petrece intre muntii, padiendu caprele, si fluerandu la inmurgitulu serei, ma la stapanulu sêu inca numai arareori vine, si apoi totudéuna la intunerecu, aducandu casiu, brandia s. c. l. si ducandu cu sine merinde câte pe o septemana. Pe omeni i-uresce, si vorbindu dreptu, nici nu sciu câ: ce ar' potè iubi in omenii acesti-a, ce locuiescu aci in satu? Hor'a ne spune: câ pe acestu Petru l'a nebunitu amorea, inse eu crediu câ a comis-u ce-va pecatu mare; câ-ci se teme de ochii omeniloru, si de fét'a sorelui.

Si pentruce nu credi dta in amorea lui? Ce intrebare? si sciu acesti-a altu ce-va iubi, decâtu rachiulu!...

Si pentruce sè nu scia?

Pentruca nu au anima. Dealtu-mintrea inca Dle! amorea in lumea de acum'a e numai o nescocitura a creriloru, ce se afla numai in cârti nebune, cari le scriu spre amagirea celoru — usioru credietori.

Se pote Domnule! — i-disei intristandu-me ce-va si pentru parerile aceste obscure, si nedrepte — dar' tocm'a de ai avè dta dreptu, totusi ar' trebui sè veneredi cârtile aceste-a, ca pe atari sarcofage sante, cari padiescu cenusi'a si suvenirulu unui indîvidu mare d'in lume.

Deci nu vrui mai multu a me certâ cu elu; pentruca omenii neindestuliti sunt iritabili, si totudéun'a se rapescu spre asertiuni d'in ce in ce mai estreme. Si sculandu-me plecai la preambulare. Chiamai si pe principalulu meu. Elu inse-mi respunse, câ atunci e ferice, candu se pote ascunde in chilia, si nu vede casele aceste, si omenii acesti-a...

Pelanga satu curgea unu riuti. Eu grabindu-me intr' acolo, me asiediai pe unu trunchiu de lemn, si ascultai la sunetulu flueri, carea d'in ce in ce suna mai de gele.

Marturisescu: mi-ar' fi placutu sè surprindiu pe acesti „selbatecu alu padurei,” care incungiura omenii, si retrasu ca unu misantropu ori ca marmota, vietuiiescu in vediuni'a sa.

II.

Curiositatea e asiè ce-va, ca unu infante, care trei-diendu-se neincefatu e malcontentu si neodihnesce si pre altii, panace nu-i indestulimu poftete... A doua di radi'a sorelui ce strabateâ prin feréstra, indata mi-aduse a minte de „selbateculu padurei.”

Sè-mi cercu dar' selbateculu in culciusiu — cugetai — si indata me si imbrecai.

Pana se facu diua, dejâ erâm afara intre muntii, a caror'a costi erâu acoperite de bradi umbrosi, si polele de arini morosu — intunecati. Tote erâu asiè de triste, a fara de radi'a sorelui cea vioia, si clopotielulu celu de departe sunatoriu a capreloru, câtu pâserile inca taceâu, a fara de vocea cea sfasiatoria a sturdiulu de bradu. Inse colinele si prepastiele aceste mi-intîndeâu prospectu asiè de frumosu, câtu unu chorografu s'ar' fi semtitu cu totulu nenorocosu, déca nu le-ar' fi potutu depinge tote bine.

Dupa retacire de o ora, ajunsai la o culme forte interesanta, carea stetea d'in stanci ingramadite pe o-l-alta, incoronata de câti-va bradi strembi. Si intréga asemena unoru menia (diduri de pétra) miraculose, pe care le-au aredicatu nu omenii, ci spiritele montane ale legendeloru, cari au portatu resbelu seculi intregi cu elemintele lumei, dar' mai alesu cu ventulu.

Si-mi veni pofta de a me urcâ pre tiepisi'a ei crésta, fiinduca mi-promitea prospectu de totu frumosu. Erâm june de doua-dieci de ani, candu omulu nu pré stâ pe cugete, si dupa o diumetate de ora priviam de pe virfu in tote pârtile, er' panace me lasai ostenitu pe muscii cei verdi a pedestatulu acestui-a, mi-retaci privirea pe marea frundisiloru verdi a muntiloru si a vâriloru ce se intîndeâu sub mine.

Erâ linisce adanca. Candu éta câ si trasarii la zurnaitulu frundiiloru, eu cugetai câ: de buna séma ce-va curcani or' fi tulitu-o la fuga; câ-ci numai acestia iubescu singuretâti ca aceste, pe unde nu mai ambla omu pamenténu.

Ci sub bradii cei bogati d'in ante-mi erâ o movilitia, ce-mi atrase atentiunea. Plina cu flori de alpi, ca si cum natur'a o-ar' fi ornatu cu o ingrigire de totu speciala. Inse la aceea nici câ cugetai, câ dor' man'a omulu si in loculu acest'a inca sadesce, si porta grigia câte de ce-va.

Intru acestea clocotieci cei veneti, frumosi, camilele albe de alpi, rosele de stance, si sterilele tote surideâu in stralucirea rouei, câtu nu me potui retinè, ca sè nu legu unu buchetu d' intr' insele pe sem'a copilitiei principalulu meu, carea erâ o baietia frumosa si placuta, cu bucle blondine, cu ochi veneti, si cu fétia de rose.

Inse abiè rupsei pe sém'a ei câte-va fire de flori, candu tufisiulu zurnai de nou, si se ivi unu pastoriu teneru, cu feti'a pasunata, inse gâlfeda, cu rupé unduosu, si cu ochi straluciti, in cari inse se esprimea melancholi'a amestecata cu ce-va doiu adancu, avendu o bata stremba a mana, si o fluera la sierpariu.

Si asiè fusei de surprinsu, câtu surprinderea mea s'a potutu luâ cu dreptu si de inspaimentare.

(Va armâ.)

F O I S I O R A.

Teatru romanescu in Cernăuțiu.

La 3. Aprilu c. n. „G a b r i n ' a , s e u C a m e r ' a l e - a g a n u l u i ; “ drama in 3 acte d'in francesce, tradusa de Ales. Pornariu. Pies'a acést'a traptéza o intemplantare interesanta d'in istoria ducatului Parm'a, si este forte abundanta in scene pline de efect. Producerea a succesu forte bine Domn'a Fanni Tardini ca Gabrin'a, si-a aretatu artea cea tragica si rapti animele ascultatoriloru in cea mai mare mesura. Mai vertosu trébuie amintite scenele acele, candu ea si-primisce sentinti'a judecârei la morte, apoi scen'a infioratoria in carea vine ca smintita la minte fiindu câ aceste i-au succesu mai bine. Domnulu Wladîcesco, ca soldatu, asemene si-duse bine rol'a Producerea lui, fâra lingusire, se pote numi de escelenta. Domnulu Ewolski, ca conetabl, si-a dusu forte bine rol'a. Asemene merita recunoscintia si lauda domnisor'a Albeasc'a ca duce teneru, domn'a Dîmitreasc'a ca ducesa, domnulu Laci'a ca siambelan (camerariu) si domnulu Kirimesco ca duce betranu. Aplause sgomotose. Teatrulu forte plinu.

La 4. April c. n. „I n v i e r e a B a b e i H a r c e i ; “ vodevilla natiunala in 4. acte de D. M. Pascali; musîc'a de Baxman. Ideea piesei acestei-a este curatu morala, si peste totu natiunala, si cuprinde in sine multa atragere si originalitate. Domnulu Komino ca vregitoriu de tiganu, apoi domn'a Fanni Tardini si domnulu Wladîcesco s'au dîstinsu in rolele loru. Asemene trébuie amintita cu lauda producerea domnisiorei Albeasc'a si a domnului Ewolski.

Publiculu numerosu remunerâ producerele pline de arte cu o complacere repetita si vioiosa.

La 11. Aprilu c. n. „S c a r ' a m â t i e i , “ comedia in 1 actu, de D. Alesandri. — Dupa aceea: „S o l d a t u l u si P l a e s i u l u , “ melodrama in 2 acte de D. Porfirius. — Pies'a prima se pote privi ca un'a ce reprezenta atare situatiune intr' unu modu mai usioru, a dou'a ca un'a ce aréta peste totu o piesa de carâcteru natiunala. Amendoue piesele sunt pline de glume si apucature comice, si facura asupr'a publicului unu efectu forte placutu. In pies'a prima trébuie amintiti cu lauda toti actorii. Atâtu domnele Dîmitrésca, Albeasc'a si Matild'a, câtu si domnii Wladîcesco, Komino si Ewolski s'au produsu intr' unu modu escelentu. — In pies'a a doua domnulu Wladîcesco ca munténu si domnulu Komino ca soldatu, atrâsera asupr'a loru atentiunea publicului. Domnulu Wladîcesco aréta o incona plina de arte ce caracteriséza forte bine sentimintele libere a romanului munténu, si cascigâ prin producerea sa complacere sgomotosa. Domnulu Komino asemene se dîstinsu in producerea sa ca soldatu. Pe langa acesti-a trébuie amintita cu distingere producerea cea vivace si naturala a domniloru Ewolski si Laci'a, apoi cea a domneloru Matild'a si Dîmitreasc'a. Cantecele si jocurile fûsera esecutate cu tota fidelitatea poporala. Aplause multe si sgomotose. Teatrulu plinu. (d. f. „Bucovin'a.“)

Cununa de varietâti.

(?) S a c r i f i c i e l e c r i n o l i n e l o r u . Unu statisticu anglescu, dupa cum scrie: „Entre acte“ aréta, câ de la anul 1847—1861 crinolinele au casionatu morte la 89,000 de muieri, prin urmare pe tota diu'a la 8 inse. Este de observatu, câ respectivulu statisticu fû cu atentiune numai la Angli'a.

(?) M a e s t a t e u S a I m p e r a t u l u A u s t r i e i s ' a ' n d u r a t u p r é g r a t i o s u a d o n â v e d u v e i s c r i e t o r i u l u i s i l i m b i s t i c u l u i s e r b u V u k S t e f a n o v i c K a r a d z i c — c a r e l e d e c u r e n d u a r e p a u s a t u i n V i e n ' a — u n u a j u t u d e 1 0 0 0 f l . v . a .

(?) T i m b r u l u p e n t r u e p i s t o l e , c e e r â s e i n c e t e — c u f i n e a l u n e i A p r i l u — a f i i n v a l o r e , p r i n o r d i n a t i u n e a m i n i s t e r i u l u i d e f i n a n t i a , s e v a f o l o s î i n c a p a n a l a f i n e a l u n e i l u i M a i u a . c .

(?) I n C e r n â u t i u (c a p i t a l ' a B u c o v i n e i) , c a r e a a b i e n u m e r a 2 0 , 0 0 0 d e l o c u i t o r i , s u n t p a n a a c u m ' a t r e i s o c i e t â t i t e a t r a l e , â r e c a r o m a n é s c a , n e n t i é s c a , p o l o n e s a , p e l a n g a a c e s t e i n t e m p i i d ' i n u r m a , s ' a u p r o d u s u s i i t a l i e n i . A c u m s e i n f i i n t i é z a s i o a l t a s o c i e t a t e t e a t r a l a r u t e n a , a s i é i n c â t u p r i n a c é s t ' a s e s u i e n u m e r u l u a c e s t o r ' a s o c i e t â t i l a 5 b i u n e . L a a c e s t e f a c e f o i ' a B u c o v i n ' a u r m a t o r i e l e o b s e r v a t i u n i : „ I n p r e s e n t e c u a n e v o i a s e a f l a a t a r e o r a s i u p e

pamentu carea sê se pota amesurâ cu Cernăuțiu in provinci'a multimei biuneloru de diverse limbi. Ar fi de doritu, ca in proportiune cu immultirea propasirei prin arte, sê se 'navutiésca si marésca proportionalminte si numerulu locuitoriloru.“ (D'in f. „Bucovin'a.“)

(?) U n u c e v a n e a u d i t u . In vecinetatea Teresieniloru (in Bucovin'a) se 'ntemplâ in 29. Martiu a. c. o intemplantare tragico-comica. Pe drumulu de tiéra câtra Seretu, in putinadeportore de Teresieni, fûsera obo-rite la pamentu prin unu orcanu violentu, doi stalpi de la telegrafu, inse totusi n'au caditu de totu la pamentu, asié incâtu, cu totu câ droturile erâu aproape de pamentu, totusi inca vibrâu in aeru. Unu copilu de pastoriu, in etate de optu ani, care pasceâ oile in apropiare, si care vediu intemplantarea acést'a cu telegrafulu, se apropiâ de droturile cari vibrâu altu-cum intr'a 'naltime incâtu nu se poteau ajunge, si d'in petrecere, incepe a se jocâ cu unulu d'in ele. In momentulu, candu prinse elu drotulu cu amendoue manele, telegrafara. Poterea cursului electricu avû astu-feliu de influentia asupr'a bietului copilu de pastoriu, incâtu mai perdû facultatea cugetârei, se arétâu pe trupulu lui atari sgarciuri (mâtrici) si numai cu ajutorulu mai multor'a persone

cari treceau pe cale, s'au potutu desface de câtra droturi. Parte fric'a, parte poterea electricitatei casiuara copilului sgarciu si matrici violenti, pelanga aceea curgere de sange pe gura si pe nasu. La suatulu domnului R. ducatoriului de afaceri comunale, fû frecatu nefericitulu copilu cu acetu si scaldatu in apa caldutiã, si asiè deveni prunculu unu picu mai sanetosu. Scirea intemplârei acestei-a cu copilulu de pastoriu se resprandî, ca si unu fulgeru, intre poporulu tienutulu acestui-a, si telegrafulu, carele pana acû numai ca stalpu si drotu fû privitu d'in partea tieraniloru acum stâ in respectu mare la locuitorii d'in pregiuru. (d. f. „Bucovin'a.“)

(?) Numerulu domnisioreloru romane, culte si natiunaliste, se totu micesce.

In 5/17. Aprilie a. c. immormentara in Caransebesiu pre domnisor'a Ros'a Pascu, fêt'a fostului direttore de scole natiunale, si mai tardiu asesoru de comitatu in Neoplant'a, Masimu Pascu. — Dens'a mori in etate de 19 ani, la unu anu dupa mortea sororei sale Natali'a Pascu, carea asemene fû fêta mare.

(?) D'in Mesicu a venitu in Europ'a unu agentu de teatru pentru a angagea artisti. Se dice câ acolo se va formâ unu teatru de opera, de comediã si unu corpu de balletu. Capital'a dà spre acestu scopu o subventiune de 200,000 de franci, si de la imperatulu se ascêpta asemene suma.

(?) In Pecking, capital'a imperiului Chinesu, esîste diurnalulu celu mai vechiu, care este acum'a de 1000 de ani, si se tiparesce pe metêsa galbena, tienendu-si formatulu primitivu.

(?) Citîmu in „Reforma“ unu artîculu iscalitu de D. Maioru D. Papasoglu, care-lu reproducemu si noi in estrasu.

(?) La propunerea domnului ministru alu culteloru si instruptiunii publice, d. D. Bolintînianu traptanda despre conservarea Cranului Bravului Mihaiu si aducerea lui de la monastirea Dealului si punendu-lu in tr'unu vasu pretiosu, sê se asiedie in Monastirea Mihaiu Voda, fondata de eroulu romanu, camer'a cu unanimitate votâ o suma de un'a miia de galbini, privitoria la facerea acelui vasu. Dupa aceste respectîvulu domnu amintîndu pe scurtu sterea romaniloru su domnirea lui Mihaiu, pre cum si faptele lui cele maretie; ca arheologu, face apelu la domnulu ministru de culte a tramite o persona de incredere a se pune in relatiune cu famili'a Contelui Telechi, in acarei'a museu particulariu se pastrêza lantiulu de auru, si osemintele eroului. Apoi sê se puna in relatiune cu capitanulu de husari Copcea (dora Nopcia?), sêu cu famili'a lui, care posede sabi'a eroului, pe carea este scrisu numele de Mihaiu; sê se puna in relatiune si cu deputatulu d'in Sas-sebesiu domnulu Tindaru care posede anelulu sêu, ce s'a gasitu in mortentu si pe care este gravata liter'a M. (d'in „Reforma.“)

(?) Lazaru Popoviciu romanu nascutu in Aradu, siefu la statiunea calei de feru in Marchegg in Austri'a inferiore, a facutu o inventiune prin apesarea aerului spre redificarea nâiloru cufundate. Pentru inventiunea acêst'a d'in Aradu primi diploma de cetatianu d'in partea magistratului.

(?) In 28. martiu a. c. se tienù aici unu concertu de diletanti. Scopulu concertului fû a procurâ niscare venitu pentru edificarea casei conservatoriului. Motivulu pentru care amintîmu concertulu acestu-a este producerea a doi

teneri de romanu, àdeca a domnului I. Leményi juristu in cursulu alu 4-a la facultatea juridîco-politîca, si I. Jancu gimnasîstu. Bravii nostri teneri, dupa implinirea detorintieloru prescise pentru ocupatiunea loru, tempulu ce li mai remane, l' folosescu spre a se perfeptionâ in studiulu musîcei, studiandu ambi generalu-basulu, carele este basea compunerei in musîca.*)

Prim'a peleria de dame.

Pe tempulu imperatoriloru Germaniei (Germaniei) unulu d'in ei — numele nu ni e cunoscutu, inse scimu câ fû unulu d'in primii — voi sê casatorésca o nepota orfana de tata cu unu principe vasalu.

Fû arangiatu unu banchetu mare si ordîne date cumnatei a aduce pre mirésa stralucitu adornata. Biat'a muma catâ sê se supuna, inse vede acî sacrificarea iubitei sale copile ce iubîa unu bravu si nobilu inse seracu cavaleru.

Viptim'a ca si mum'a ce potea face? in diu'a banchetului, in diu'a sacrificarei sale punea flori, auru si petre scumpe pe ea.

O gratiã fû inse obtienuta dela iubind'a mama: jun'a Elsbeth'a nepota imperiala, logodnic'a principelui va dice alesului animei sale unu ultimû adfo in presentia mumei.

Or'a banchetului s' apropria, Elsbeth'a e gat'a, si se afla pentru ultim'a ora in presentia frumesului si iubitului cavaleru. In acestu momentu imperatulu e anunçiatu.

Mum'a si fi'i'a sunt perdate de va fi vediutu cavalerulu in apartamentulu (chili'a) loru.

O camera alaturata salvâ totu: cavalerulu a disparutu.

O neplacere! Peleri'a e p' o mobila. Imperatulu intrêba a cui este.

Mum'a impalidâ (galfedi). In totu tempulu inse Ddieu, sêu ... ajuta femeiei.

Ah! Imperatesce frate, dice mum'a Elsbethei, ni strici tota placerea; preparâmu pentru serbarea Mariei Tale, o noua neveduta acconçiatura nepotei mirese Permite-mi inse, fiindu aci, a o terminâ.

Flori, pene si velu fûsera puse pe peleri'a dîsgratiatului cavaleru.

Pe candu num'a adornâ peleri'a, Imperatulu i-dise: — Domna surore, vinu a-ti anuçiã câ principele mire m'a ofensatu, si câ, departe d'a-i dà pre Elsbeth'a, voiescu a-lu pedepsi. D'ar fi unu bravu si nobilu cavaleru l'asi logodî la banchetu cu bel'a-ti fiica, facandu-lu mai mare si mai potînte de câtu vasalulu principe.

Imperatulu mai privi peleri'a si rise.

Cavalerulu fû chiamatu d'in camera si peste o ora fû logodniculu Elsbethei.

*) Ne bucurâmu forte candu potemu face astufeliu de referoda asupr'a zelului teneriloru amintîti; pentru câ pe de o parte on. publ. va fi cu atentiune la numele acelor'a pe de alta parte, respectîvii teneri voru capatâ mai mare curagiu spre a se perfeptionâ, ca odata sê pota face onore natiunei loru cu studiulu musîcei. Amu dori ca capii natiunei nostre sê faca dîspusetiuni cuvenite ca ramulu acestu-a alu sciintieloru — d'in punctu de vedere nationalu — sê nu romana totu terra incognita; pentru câ pana nu vomu avè barbati cualificati in tote ramurile sciintieloru, nu potemu-numai unilateralu inaintâ pe calea sciintieloru.

Spre pedepsa imperiala nepot'a trebui sê-si porte rele si periculose in unii tempi; si se recere o ghibacia peleri'a. mare pentru ascu candu este periculosu a le folosi.

Ea fû inse atâtu de bela cu ea încâtu tote damele gelose n'avura repausu pana nu se vediura astu-feliu delicata. acconciate (coiffate). (d'in „Amic. Familiei.“)

* Sîmplicitatea afeptata, este o impostura (fatiaria) delicata.

* In umoru sunt mai multe defepte, decâtu in spiritu.

* Meritele ominiloru si-au tempulu loru ca si fruptele.

* Noi iubimu totu-deun'a pre acei'a carii ne amira inse nu totu-déun'a pre acei'a, pre carii noi amirâmu.

Serbatoarea pasciloru in Sîri'a.

Intre tote serbatorile serbate in Sîri'a d'in partea bisericeii grecesci, nici un'a, chiaru nici cratiunulu, nu este serbatu cu atât'a bucuria, cu atât'a desfetare si si d'in partea naturei, cu atât'a sublimitate, ca si serbatoarea pasciloru. Sunetele placute ale clopoteloru, cari vestescu serbarea pasciloru, se respandescu printre plaiurile bine-cuvenitate ale lui Aramu, plinu de mirosuri balsamice ale piniloru (bradi) si rosoloru, cari pretotîndîne inflorescu in cea mai mare abundantia.

In regiunea asta romantica orientala, ambla in procesiune cete intregi de crescini buni salutandu-se cu cuvintele aceste pline de bucuria: „Christosu a uviatu, — adevratu câ a uviatu;“ imbracati im vestminte pitoresci. Tocm'a asiè ca si fluturii candu-si lépeda larv'a, si-schimba poporulu Sîrianu vestmintele de penitîntia, cele negre ale postului strinsu, in demanêti'a pasciloru luandu-si vestmintele sale cele luminoase, pistruie de véra, acaroru albétia fina predominanta aréta spre gloriificarea invierei.

Dupa ce s'a finitu serbarea bisericeésea, incepe poporulu saténa d'in acea regiune, in glume si bucuria, a face totu felu de petrecere sub cerulu seninu in corturi. Pe o livéda libera se desfetéza tenerii in felurite moduri, pe candu cei mai betrani d'intre ei, siedu in giuru punendu-se pe perine si fumandu, acusi lauda, acusi mustra pe tenerii cari-si petrecu. Intr' aceea toiescu si chiuiescu copii in turme vioiose cu ouale loru cele colorite in felurite colori, cari nu trébuie sê lipsésca neci de la o casa au coliba. Fetele fiesce-carui satu, in conducerea unei betrane carea pricepe cantârile, si carea este considerata ca Primadonn'a satului ei, si stâ in onore mare, se alâtura de cas'a cutarui posesoru, si aici sub balconulu de lemn, in cerculu betranei, carea conduce dantiulu cu cantulu ei, se producu cu unu dantiu desfetiosu si plinu de placere naturala. Fetiele frumose a le feteloru cu vestmintele loru cele pitoresci si cu diadem'a carea este formata d'in plete aurie, imfrumsetite cu flori prospete, pêrulu sclipitosu delasatu in bucle, fetiele loru cele nobile, in miscârile loru gratiose de dantiu, aducu a minte de lumea povesciloru, persice cele infermecatorie. De pe balconu privescu la dantiu muiera si fêt'a posesorului. („d. Bazar.“)

Masime si réflexiuni morali.

* Pastrarea pré mare a sanetatei este unu morbu uritosu.

* Este imposibile d'a iubi a doua-ora ce a incetatu omulu in adevuru a iubi.

* Sunt afâcéri si morbi, cari prin remedie se facu

Spre sciintia.

In numerulu trecutu amintîseramu operatele tramise spre concursulu, deschisu prin redaptiunea foiei acestei-a pentru o poema si novela originala, si câ acele a s'au datu spre critisare comis unei critisante, si promise ramu câ in numerulu acestu-a vomu referà despre rezultatu; inse cu ocaziunea acést'a nu potemu satîsface promisiunei nostre; pentruca unu membru alu comisîunei critisante fû sîlitu, in cause familiare, a se deportà pe câtu va tempu. Ne rogâmu de indulgentia pana in numerulu vinitoriu.

Redaptiunea.

Provocatiune.

Rogâmu pre on. prenumeranti ai foiei acestei-a carii sunt in restantia cu banii prenumeratiunii, ca sê binevoiésca a ni-i tramite, ca asiè si noi sê potemu corespunde regulatu sarcinei, carei-a ne-amu supusu.

Redaptiunea „Aurorei Romane.“

Telegrafulu redaptiunii.

(†) D lui V. R. B. in Clusiu. Primesce-ni multiamit'a sincera. Se voru publicà.

(†) D lui V. B. in Vien'a. Ti-multiamimu, pe de o parte, pentru opiniunea si sinceritatea dtale aretata fatia cu redaptiunea nostra, pe de alta parte pentru diligintia-ti neobosita desvoltata fatia cu foi'a nostra. Se va publicà.

(†) D lui V. R. in Beiusiu. Primesce de la noi sincera multiamita. Se va publicà. In consideratiune la intrebarea: „de este de lipsa a cere concessiune de la autorele opului originalu pentru ca se pota fi tradusu, ti-respondemu câ, dupa opiniunea nostra nu este de lipsa; pentru câ fiesce-care autore, déca nu voiesce ca sê-i fia tradusu atare opu in alte limbe, se folosese la inceputulu au la finea opului de clausu'a acést'a. „Traducerea in alte limbe este oprita“ ce la opulu acést'a nu se pote observà.

Proprietariu; redaptoru respundietoriu si edatoriu: IOANICHIU MICULESCU.

Mai avemu putine esemplare d'in anulu trecut.

Cu típariulu lui: EMERICU BARTALITS.